

เทศน์เช้า วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อสัจธรรม สัจธรรม เวลาหลวงปู่เทศน์ว่า การที่วัดเจตีย์หลวง สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ท่านพูดเลย

หลวงปู่เทศน์มุตโตทัยๆ มุตโตทัยคือหัวใจของสัตว์โลก มุตโตทัยคือสิ่งที่มันใกล้ตัวเรา เราเคยชิน เราคุ้นชินจนเรามองไม่เห็นว่ามันเป็นสิ่งสำคัญ

สิ่งที่เป็นความสำคัญ ในชีวิตของเรา ชีวิตเรา กองทัพเดินด้วยท้อง เราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีวิตแน่นอน ร่างกายมันต้องการอาหาร แล้วอาหารปัจจัย ๔ เราหามาด้วยความสุจริตหรือทุจริต แต่หัวใจ หัวใจจะทำความดีกรรมชั่วสิ่งใดก็ได้แล้วแต่ หัวใจนี้เป็นผู้ได้รับผลตอบแทนนั้น หัวใจนี้เป็นผู้ชั้บกรรมเวรอันนั้นไว้ในหัวใจอันนี้

ถ้าหัวใจอันนี้ เห็นไหม ที่เวลามาทำบุญๆ เรามาเสียสละๆ คำว่า “เสียสละของเรา” เสียสละสิ่งที่เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นไทยทาน

สิ่งที่เป็นไทยทาน ไทยทานนี้มันจะหามาได้อย่างไร มันก็หามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา นี่ไง สิ่งที่เราหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา นี่ไง เราก็จะสละ จะเจือจาง เจือจางกับสังคม เจือจางกับโลก แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ของเรา ศรัทธาในพระองค์ไหน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ เวลาเราทำบุญควรทำบุญที่ไหน ควรทำบุญที่ไหน เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ เพราะความพอใจมันมีเจตนา มันเปิดช่องให้ แต่ว่าถ้าจะเอาผลๆ ละ เอาผลนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเวลาทำบุญที่เธอพอใจ ถ้าเธอไม่พอใจ ความพอใจนี้ มันก็อยู่ที่ระดับของสติปัญญา สติปัญญาคนมีมากน้อยขนาดไหน สติปัญญาที่คนเขามีมาก เขาทำบุญทิ้งเหวๆ ทำคุณงามความดีเพื่อประโยชน์ของเขา

แล้วประโยชน์ของเขานะ เขาตะเกียกตะกายกันไป เวลามีนักชัตตฤกษ์ วันปีใหม่ วันต่างๆ
ไอ้โฮ! มันซุลมุนวุ่นวายไปหมดเลย

แล้วเวลาคนเขาบอก ไ้วัดจนๆ อยู่บ้านนอกคอกนา ไ้วัดที่ไม่มีจะกินทำไมไม่ไปทำบุญ
กัน ทำไมไม่ทำบุญกัน

เวลาไม่ทำบุญกัน ไ้คนที่อยู่ข้างวัด ข้างวัดบอกว่าไม่ทำบุญก็เพราะเขาไม่ทำอะไรเลย
เหมือนกันไง นี่ไง เขาไม่ทำอะไรเลย เขาก็ไม่ได้อะไรเลยเหมือนกัน

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน
คนเราจะต้องแสวงหา เพราะท่านทำของท่าน ท่านทำกิจของท่าน ท่านทำหัวใจของท่าน ท่าน
ทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ในใจของท่าน ประโยชน์ในหัวใจๆ

ถ้าใจเป็นธรรมๆ นะ มันอยู่ที่ไหนมันก็เป็นสุขๆ มีความสงบความระงับทั้งสิ้น

ปัจจัยเครื่องอาศัยๆ น้ำ เวลาปลาที่มันแสวงหาน้ำที่สะอาดบริสุทธิ์ แสวงหาน้ำที่มี
ออกซิเจนมากๆ มันก็ต้องดิ้นรนหาของมัน ถ้าน้ำมันเสีย ปลา มันอยู่ไม่ได้ สิ่งที่เขาแสวงหานั่น
เขาแสวงหาด้วยสัญชาตญาณของมัน สรรหาด้วยความดำรงชีพของมัน

แต่หัวใจของเรา หัวใจของเราละ หัวใจของเราเวลาที่มันมีความทุกข์ความยากขึ้นมาใน
หัวใจของเรา เรามีสติปัญญาเล็กน้อยแค่ไหน หัวใจเราต้องการอะไร

หัวใจเราต้องการร้องเรียกความเป็นธรรมๆ ต้องการความยุติธรรม แล้วถาม เอ็งรู้จัก
ความยุติธรรมหรือ เอ็งเอาแต่ความพอใจของเอ็งไง เอ็งรู้จักความยุติธรรมหรือ ความมยุติธรรม
ที่เอ็งได้มา ที่เอ็งมีความทุกข์ความยากขึ้นมา เอ็งทำอะไรมา ทำอะไรมา

สิ่งที่ทำมา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน สิ่งที่กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน สิ่ง
ทำไปแล้วนะ เวลาทำไปแล้วสำนึกได้ อารมณ์ชั่ววูบๆ ใจ ถ้าอารมณ์ชั่ววูบขึ้นมา ธรรมชาติขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้มีสติมีปัญญาไง ถ้ามีสติปัญญาควบคุมอารมณ์ของตน
ไ้

หัวใจ หัวใจที่มันต้องการ ต้องการตรงนี้ไง ถ้ามีสติปัญญาทำอะไร ทำสิ่งใดมันก็มีสติปัญญาควบคุมดูแลรักษา แล้วมันไม่ตื่นโลกตื่นสงสารไง ถ้ามันตื่นโลกตื่นสงสาร มันตื่นไปกับโลกใจ แต่มันทิ้งขว้างหัวใจของมันไปไง

เวลาไปหาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ชี้กลับมาที่ไหน ก็ชี้กลับมาที่หัวใจของเราแหละ เวลาชี้กลับมาหัวใจเรา แล้วเราก็เข้าใจว่าเราก็มีหัวใจ เราก็อยากแสวงหาหัวใจ แต่ก็ทำไม่ได้ๆ ทำไม่ได้เพราะอำนาจวาสนาของคน

อำนาจวาสนาของคนนะ เวลาคนมันคิดได้ เวลาคนมันคิดได้นะ สิ่งที่ยึดมั่นเป็นหน้าที่การงานของเราอยู่แล้ว คนเกิดมาต้องมีอาชีพ คนเกิดมาต้องมีหน้าที่การงาน หน้าที่การงานของเรา เราก็ทำเพื่อเลี้ยงชีพของเรา

เวลาคนสมัยก่อนหน้านั้น เวลาเกษียณไปแล้ว สิ่งที่ยึดมั่นบำนาญเขาเลี้ยงชีพได้ แต่พอโลกมันเจริญๆ ธุรกิจมันเจริญขึ้นมาๆ ในเรื่องระบบเศรษฐกิจ ตอนนี้บำนาญบำนาญเลี้ยงชีพไม่ได้ ไม่พอเลี้ยงชีพ ถ้าไม่พอเลี้ยงชีพ เราจะประหยัดมัธยัสถ์กันหรือไม่ ถ้าเราจะประหยัดมัธยัสถ์ของเรา เราเลี้ยงชีพด้วยความพอใจของเรา สิ่งที่เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเราแล้วเราชวนชวนเพื่อการดำรงชีพๆ นี่การดำรงชีพทางโลกนะ

แต่ถ้าใจเป็นธรรมๆ สิ่งนี้โลกมันเปลี่ยนแปลง คนที่เขามีสติปัญญา โลกมันเปลี่ยนแปลงมันเปลี่ยนแปลงไป โลกมันหมุนไป เราหมุนไม่ทันโลก เราถึงตก ตกยุคตกสมัย ตกยุคตกสมัย มันเลยมีความทุกข์ความยากอยู่ที่นี่

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัจจุบันธรรมๆ

เราตกยุคตกสมัย คนแก่ชอบพูดเรื่องอดีต ยุคสมัยมันผ่านไปแล้ว ถ้ายุคสมัยมันผ่านไปแล้ว โลกมันเจริญขึ้นมา ถ้าโลกเจริญขึ้นมา เราก็เป็นหนึ่งในสังคมโลกนี้ เราเป็นเจ้าของประเทศนี้ เรามีสิทธิเสรีภาพในประเทศนี้ ถ้าในประเทศนี้ โลกมันเปลี่ยนแปลงไป

โลกเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องของโลก แต่ความเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่เปลี่ยนแปลง การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย

คนไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายทั้งอารมณ์ของตน คนที่มีสติปัญญาจะเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาไปโรงพยาบาล หมอยังชมเลย หมอบอกอยากเจอคนไข้แบบนี้ คนไข้ที่รักษาง่ายๆ คนไข้ที่รักษา เวลาแพทย์สั่งอย่างไร ทำตามอย่างนั้น เราทำตามอย่างนั้นเพราะเราเอาความเจ็บไข้ได้ป่วยไปฝากเขาไว้แล้ว แต่หัวใจของเรามันดีมันดีน่ะ จะเป็นอย่างนั้นๆ จะไปบงการให้เขาทำตามความพอใจของตน นี่ไง มันไม่เป็นธรรมไง

ถ้าเป็นธรรมๆ คนเราเจ็บไข้ได้ป่วยมันเรื่องธรรมดา พอเรื่องธรรมดาแล้ว เราไปหาหมอก็เป็นเรื่องธรรมดา หน้าที่การรักษานี้เป็นหน้าที่ของหมอเขา แต่เรามีหน้าที่รักษาใจของเรา หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มีสติสัมปชัญญะตลอด

ในเมื่อยุคมันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เปลี่ยนแปลงทางดีขึ้น ทางดีขึ้นในทางไหน ทางดีขึ้นในเศรษฐกิจของโลก แต่ความมีน้ำใจต่อกัน ความที่มีความช่วยเหลือจิตใจต่อกันมันเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน ถ้ามันเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน อยู่ที่พ่อแม่อบรมบ่มเพาะลูกมาให้ลูกเป็นคนฉลาด

เวลาที่เราจะเสียสละ เราเสียสละเพื่อสังคม เสียสละเพื่อโลก เราไม่ได้เสียสละเพื่อไม่ใช่ตามกระแส มีการหลอกลวง มีการชักนำ เราไม่ต้องการอย่างนั้น เราทำคุณงามความดีเพื่อความดีใจ แต่เด็กน้อยประสบการณ์มันอ่อนเยาว์ มันก็โดนเขาชักจูงไปๆ เราก็ต้องดูแลรักษาของเรา

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ทำไมเราเกิดมาในยุคสมัยอย่างนี้ล่ะ ทำไมยุคสมัยที่มันดีงาม ทำไมเราไม่เกิดยุคนั้นล่ะ แต่เราไม่ได้มองเลยว่าคนทั้งโลกเขามองประเทศไทยเขา อิจจา ประเทศไทย อู้ฮู! บรรยากาศก็ดี สภาพแวดล้อมก็ดี ทุกอย่างดีหมดเลย เขาอิจจาคนในประเทศไทยนะ แต่คนในประเทศไทยเดือดร้อน โดนกิเลสบีบคั้น

พระพุทธศาสนาสอนให้มีการเสียสละ มีการเจือจางกัน เพื่อไม่ให้มันบีบคั้นกันจนเกินไป ถ้าบีบคั้นจนเกินไป มันบีบคั้นที่ไหน มันบีบคั้นที่หัวใจนั้นน่ะ

พระพุทธศาสนา ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สิ่งที่ย่อมเป็นชาติขึ้นมาได้ก็คนี่แหละ มีความสำคัญลงที่คน แล้วคนถ้ามีความสำคัญลงที่หัวใจ แล้วหัวใจที่มีความสำคัญต้องมีสติปัญญาของมัน ถ้ามีสติปัญญาของมัน มันก็เรื่องโลก เรื่องธรรมอีกแล้ว

เวลาพูดถึงทางโลกๆ มีกายกับใจๆ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติ เรื่องโลกๆ เรื่องโลกก็วัฒนธรรมประเพณีเรื่องโลกๆ

ถ้าเรื่องธรรมๆ ศีล ๘ ไม่ดูการละเล่นฟ้อนรำ ไม่นอนในที่สูง ไม่กินอาหารตอนเย็น เริ่มจะเข้ามาแล้วเป็นพรหมจรรย์ๆ เราจะประพฤติปฏิบัติพรหมจรรย์ ประพฤติปฏิบัติพรหมจรรย์เพื่อใคร

ประพฤติปฏิบัติพรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ เพื่อหัวใจของเราไง เราไม่ต้องการประพฤติปฏิบัติพรหมจรรย์เพื่อให้ใครยกย่องบูชา ให้ใครเคารพนบถนอบทั้งสิ้น เป็นภาระทั้งสิ้น

เวลาครูบาอาจารย์ของท่านจะประพฤติปฏิบัตินะ ท่านหาที่สงัดวิเวก หาที่หมู่บ้านน้อยๆ หาที่ๆ ไง หาที่เพื่ออะไรละ

เราเอาชนะตนเองนั่นแสนยาก แล้วจะเอาสิ่งนั้นมาเป็นภาระ จิตใจมันต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น จะต้องปฏิสังขาร จะต้องต้อนรับ จะต้องสิ่งต่างๆ มันเป็นเรื่อง เห็นไหม เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุ ภิกษุณีเป็นนักรบรบกับกิเลสของตน รบกับกิเลสต้นหาความทะยานอยากของตน รบกับความอ้อยสร้อยอ้อยอิงในหัวใจของตน ไม่ใช่ไปรบกับใครทั้งสิ้น

แต่เวลาปฏิสังขารต่างๆ มันก็เป็นเรื่องอ้อยสร้อย ออเขาจะฉอเลาะกันอยู่อย่างนั้นนะ ออเขาจะฉอเลาะนี้เป็นเรื่องโลกๆ นะ แต่คนเรามันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมเขาก็ต้องมีกติกา รูดงควัตรๆ เวลา รูดงควัตรมันก็เป็นการทำให้มันน้อย สันโดษ ให้มันน้อยสันโดษ ให้รู้จักสิ่งที่ได้มา

เวลาหลวงตาท่านสอนนะ ชาวบ้านเขาทุกข์เขายากได้ห้ำได้ดิบ เวลาจะได้มานะ เขาต้องแสวงหาสิ่งที่ดีเลิศของเขาเพื่อมาใส่บาตรพระ

พระบิดาทบาตมาแล้ว สิ่งที่ได้มา ได้มาด้วยลำแข้ง ได้มาด้วยศีลด้วยธรรม ได้มาแล้ว ทำ
ภักติกเสร็จแล้ว นึกถึงน้ำใจของเขาหรือไม่ ความเป็นจริงในโลกนี้หรือไม่ เราจะไปแข่งขันอะไร
กับเขา นั่นเรื่องของสังคมๆ ใจ สมณสาธูป ในความเป็นอยู่ของสมณะมันก็สมควร ทำภักติก
เสร็จแล้วเข้าสู่ทางจกรรม เข้าสู่ที่นั่งสมาธิภาวนา จิตใจของคนมีความสูงต่ำมากน้อยแค่ไหนก็
เริ่มต้นจากตรงนั้น รักษาใจของตนๆ พยายามดูแลรักษา นี่เป็นที่ชื่นชม

นี่ไง เวลาจะทำบุญ ทำไมไม่ไปทำบุญที่วัดขาดแคลน ที่วัดบ้านนอกคอกนาที่มันไม่มีอะไร

ถ้าวัดบ้านนอกคอกนาที่เขาทำคุณงามความดีนะ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอม
ทวนลม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ที่ไหน โอ้โฮ! คนพยายามค้นคว้าไปหาท่านนะ นี่มันเป็น
ความจริง

นี่พูดถึงว่าธรรมๆ ใจ หัวใจต้องการสัจธรรมอันนี้ หัวใจต้องการความจริงอันนี้ ความ
จริงอันนี้มันเป็นเรื่องของน้ำใจ เป็นเรื่องของสัจจะ เรื่องของกลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม ไม่ใช่เรื่อง
ของวัตถุ ไม่ใช่เรื่องของกระแส ไม่ใช่เรื่องของการโฆษณาชวนเชื่อ นั่นเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งสิ้น

แต่ถ้าเป็นเรื่องธรรมๆ ปิดทองหลังพระ ทำบุญทิ้งเหว ทำคุณงามความดีของเราๆ ทำคุณ
งามความดีของเราให้จิตของเรามีอำนาจวาสนา จิตของเรามีกำลังของเราขึ้นมา มันภูมิใจนะ

คนเราทำความดีทางโลก “ทำดีแล้วไม่ได้ดี ทำดีแล้วไม่ได้ดี”

นี่ก็เหมือนกัน เวลาพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมันขาดแคลนไปหมด ก็เราหาความขาด
แคลน ความขาดแคลนนั่นมันเป็นสินค้าเอามาโฆษณาชวนเชื่อหรือ เพราะเราหาเอง ুদ্ধควัตร
เราก็อธิษฐานเอง เราก็ตั้งใจเอง ก็เราทำเพื่อตัวเอง ถ้ามันทิ้งเหวแล้วมันต้องโฆษณาชวน
เชื่อให้ใครฟัง มันไม่มีหรอก

พระที่สูงส่งคือพระที่เป็นพระธรรมดา พระธรรมดา คือพระที่ทำตามวินัย เข้าออก
บิณฑบาตเป็นวัตร ทำวัตรสวดมนต์ แล้วมีโอกาสก็นั่งสมาธิภาวนาฝึกหัดหัวใจของตน ดูแล
รักษาตลอด

คนเรามันเจริญเติบโตขึ้นมาได้ด้วยอาหาร หัวใจจะเจริญเติบโตขึ้นมาด้วยศีล ด้วยสมาธิ
ด้วยปัญญา เวลามันเจริญเติบโตขึ้นมาะ ไม่ใช่ไต่บ้ำหอบฟาง บ้ำหอบฟางมันหอบอารมณ์ไว้

ใจ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ที่ความทุกข์ความยาก มันหอบไว้ๆ ของกูๆ ทั้งๆ ที่เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้เลยนะ ของกูๆ อุตตนาี่สำคัญมาก วิทยุี่มานะสำคัญมาก

เวลาพระพุทศาสนา เรามาเสียสละ มาสอนกันๆ อบรมกันเพราะนี่ไง หัดเสียสละทานทานนี้มันมาจากไหน ความตระหนี่ถี่เหนียว ความตระหนี่ถี่เหนียวมันก็เป็นนามธรรม ถ้ามันมีในใจ มันสละไม่ได้ ทั้งๆ ที่วัตถุมันกองอยู่ข้างนอก มันกองอยู่นั่น แต่ถ้ามันมีศรัทธา เจตนาเสียสละไปได้ สุดท้ายแล้วสิ่งที่เป็นวัตถุมันก็มาจากใจนั้นแหละ หัวใจที่มันเป็นธรรมๆ มันเสียสละได้

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันบ้านของนางอะไรที่เขาคจะถวายทานแล้วหาเนื้อไม่ได้ เขาเอามืดปาดน่องของเขาทำอาหารถวายพระพุทธเจ้า

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเขาถวายแล้วถามหาว่าไปไหน บอกว่าออกมาไม่ได้ อยู่ในห้อง เพราะอะไร เพราะปาดเนื้อจากน่องมาทำอาหาร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้พญงเขาออกมา พอออกมา เนื้อนั้นหายเป็นปกติหมดเลย

นี่ไง พระพุทธเจ้าถึงห้ามฉันเนื้อมนุษย์ไ้ เพราะมนุษย์ที่เขามีศรัทธามีความเชื่อมั่นคงของเขา เขาสละได้ อย่าว่าแต่เนื้อที่น่องเลย เขาสละชีวิตของเขาเพื่อประโยชน์ของเขา เขาสละได้นะ คนที่มั่นคงแข็งแรง คนที่ศรัทธาเชื่อมั่น เขาสละได้ทั้งสิ้น

นี่ไง เวลาหลวงตาท่านโครงการช่วยชาติฯ ท่านบอกเลย ท่านทำให้ลูกศิษย์ของท่านบอบซ้ำๆ ใ้ที่ท่านชวน ท่านชักชวนให้คนอุทิศเพื่อชาติ เพื่อบ้านเมือง ท่านบอกว่า ใ้คนที่ใ้ ลูกศิษย์ที่มีเจตนาที่ดีก็ร่วมมือกับท่าน ท่านบอกที่ท่านพูดๆ อยู่นี้พูดถึงคนที่ไม่ใ้ ถ้าพูดถึงคนที่ไม่ใ้ คนที่ใ้มันได้ยิน ใ้คนที่ใ้ก็ทนไม่ไหว ก็พยายามเสียสละๆ

ท่านบอกเลย เราทำให้ลูกศิษย์ของเราบอบซ้ำ สิ่งใ้ให้ ใ้พอประมาณก็ได้ ใ้คนที่ใ้แล้วก็แล้วกันไป พอประมาณ พอกำลังของเรา มัชฌิมาปฏิปทา ใ้คนที่ไม่ใ้มันมีเป็นกองเท่าภูเขา มันก็ไม่ใช่ประโยชน์กับใคร

กิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของคน ถ้าไม่ได้ฟังธรรมๆ เพื่อสัจธรรมอันนี้ มันกองอยู่ในหัวใจ วิทยุี่มานะกองอยู่ในหัวใจของตนมหาศาล ถ้ามันไม่ได้เสียสละ มันไม่มีการ

กระทำของมันเลย มันก็ไม่ใช่ประโยชน์กับใคร มันจะเป็นโทษด้วย เพราะกิเลสในใจของสัตว์โลกน่ากลัวที่สุด คนที่มีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก คนที่ตระหนี่ถี่เหนียว คนที่มักมาก มันคิดวางแผนล่อลวงร้อยแปด กิเลสนี้ร้ายนัก

ฉะนั้น เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เผยแผ่ธรรมๆ นะ ให้เรามีศรัทธาความเชื่อตอกย้ำให้มันคงขึ้นมา แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติ จะเอาความจริงไปต่อสู้กับกิเลสในใจของสัตว์โลก ในใจของเราอย่าเชื่อ กาลามสูตร เวลาสรุปลงแล้วอย่าเชื่อ

หลวงตาท่านพูดนะ เวลาท่านไปที่บ้านผือ พอมันสะดวกแล้วมันปล่อย ความคิด มันสะดวก ความคิดใจ อารมณ์นี้มันสะดวกคือมันรับรู้แล้วก็ปล่อย “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ”

ถ้าคำว่า “อย่างนี้” ไม่เอา ไม่เชื่อใจ

แต่ถ้าเป็นพวกเรานะ มีอะไรนิดหน่อย ไฉ่! ไฉ่แล้ว บรรลุธรรมๆ

บรรลุธรรมอะไรของมัน

แต่เวลาหลวงตาท่านบอกว่า ท่านศึกษามาในพระไตรปิฎก กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ ‘หรือจะนี่’ อย่าเพิ่งเชื่อ แล้วพยายามพิสูจน์

ไอ้ของเราพออะไรผ่านมา มั๊ย! เวลาอารมณ์โกรธผ่านมา มันก็มั๊ย! เหมือนกับที่เราผ่านมาอย่างนี้ แล้วสะดวกอารมณ์แล้วมันก็ไปตามกิเลส กองกิเลสในหัวใจมันทำลายตนเอง นี่กิเลสในหัวใจของสัตว์โลกน่ากลัวที่สุด

เราจะทำคุณงามความดีของเรามหาศาล เราตั้งเป้าทุกอย่างแล้วทำไม่ได้สักอย่าง เราอยากทำคุณความดีแล้วเราก็ก้มลูกคลูกหลานตลอด เพราะอะไร ก็เพราะกิเลสในใจของเราไง กิเลสเท่านั้นที่มันปิดกั้น กีดขวาง ทำลายคน ไม่มีอะไรเลย

แล้วเวลาจะทำคุณงามความดีๆ กาลามสูตร อย่าเชื่อ ถ้าเชื่อ เราไม่เชื่อกิเลสเรา แต่เราจะไปเชื่อกิเลสคนอื่นที่ชักจูงเรามากหรือ ไม่ให้เชื่อ พิสูจน์ หลวงตาท่านทำมาแล้ว

คนเรานะ เวลาประพฤติปฏิบัติไป ไปประสบสิ่งใดแล้วมันใช้การพิสูจน์ตรวจสอบ ถ้ามันผ่านไปได้มันจะฝังใจมาก แต่คนที่ไม่เคยแก้ไขอะไรเลย นู่นก็ใช่ นี่ก็ใช่ ไม่มีอะไรเป็นความจริงทั้งสิ้น เพราะมันเป็นนามธรรม จินตนาการ อุปาทาน โอ้อโฮ! มันพลิกแพลงได้ร้อยแปดเลย

ถ้าความเป็นจริงอย่างนี้ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา อย่าเชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ฟังแล้วถ้ามันเป็นคติต่างๆ เราใช้ปัญญาวิเคราะห์หิวจัยของเรา ปัญญาวิเคราะห์หิวจัยของเรานั้นคือฝึกฝน นี่วิปัสสนาอ่อนๆ

วิปัสสนาคือหัดคิด หัดรู้สึก หัดการกระทำ หัดคัดแยก อย่าเชื่อ อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น ให้เอาความจริงกลางหัวใจอันนี้ นี่เวลาจะปฏิบัติเป็นอย่างนั้นนะ เอาแก่นกลางของความรู้สึกเรา เอาแก่นกลางของหัวใจ เอาสัจธรรม เอาคุณธรรมที่เป็นจริงที่จะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

เพราะปฏิสนธิจิตนี้ที่ไปเกิด ไปแก่ ไปเจ็บ ไปตาย มันอยู่ลึกๆ แต่ไอ้ความรู้สึกนี้อยู่ภายนอก แล้วจะไปเชื่อใครๆ ให้เขาชักจูงหรือ ชีวิตของเรานะ ชีวิตของเขาเป็นเรื่องชีวิตของเขา เรื่องสังคมก็เรื่องสังคม แต่เราต้องมีจุดยืนของเรา

เวลาประพฤติปฏิบัติแล้วให้วิเคราะห์หิวจัย อย่าเพิ่งเชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ตรวจสอบแล้วให้มันเป็นจริงขึ้นมา ถ้าเป็นจริงขึ้นมา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต มันจะไปเหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ไปเหมือนกับสัจธรรมอันนั้นเลย ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

แล้วเอ็งเห็นอะไร เห็นกิเลส เห็นมาร เห็นไอ้พวกกะล่อน เห็นไอ้คนหลอกลวง เป็นจริงหรือไม่เป็นจริงเพราะมันเกิดชั่วคราวไง หายไปแล้ว ถ้าเป็นจริงนะ มันอยู่กับเรา

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เอวัง